

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Programmatische Aanpak Meten Vliegtuiggeluid (PAMV)

Regionale uitwerking nationale
meetstrategie voor Schiphol

Abhishek Sahai (RIVM), Kjeld Vinkx (To70),
Sander Hebli en Roel Hogenhuis (NLR)

Aanleiding programmatische aanpak

- > Bij luchtvaart worden de geluidruimte en capaciteitsplanning gebaseerd op **geluidberekeningen**
- > **Geluidmetingen** zijn informierend, geen formele rol
- > Omwonenden en bestuurders willen **zwaardere rol metingen**

*Metingen gebruiken om
rekenmodellen te verbeteren*

*Verkenning naar mogelijkheden
uitgevoerd in 2019 – Fase 1 PAMV*

Resultaten Verkenning - Aanbevelingen

1. Meetstrategie

2. Signaalfunctie

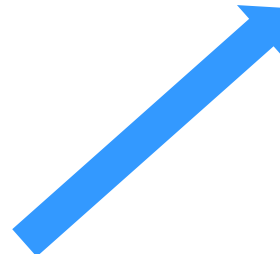
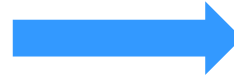
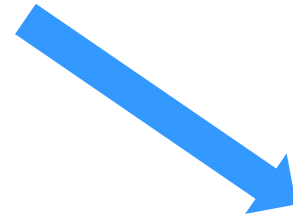
3. Modelverbetering

4. Publiekscommunicatie

5. Hinder en Gezondheid

6. Citizen science

7. Wetensch. aansturing

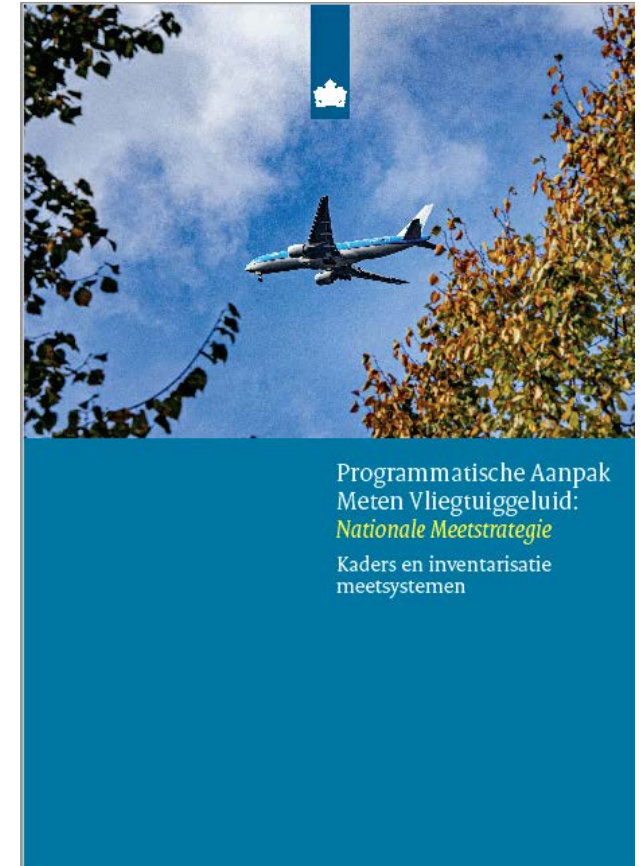

*Aanbevelingen uitgewerkt als
zeven producten in PAMV fase 2*

Product 1: Nationale meetstrategie

- › Rapport openbaar sinds 8 juli
  - Criteria en eisen voor meetdoelen **validatie en informatievoorziening**
- › Landelijke richtlijnen voor transitie van huidige meetconfiguratie naar gewenste meetconfiguratie
- › **Regionale uitwerkingen begonnen** met Rotterdam, gevold door Schiphol, Eindhoven, Maastricht en Groningen
  - In kaart brengen huidige situatie
  - Toetsen aan eisen en criteria voor de verschillende doelen
  - Voorstellen voor aanpassingen

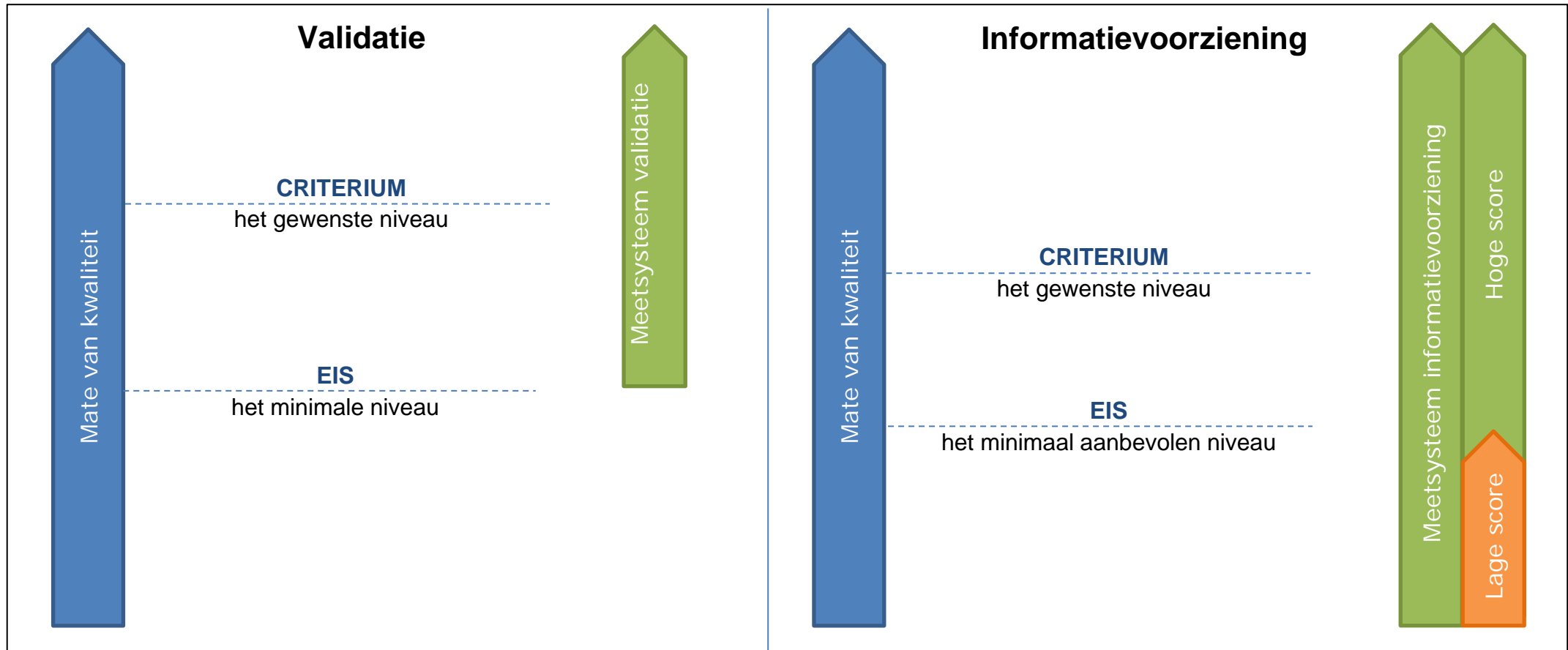

Nationale meetstrategie: Eisen, criteria en kwaliteitsindicator

- › Set met eisen en criteria:
  - Streng voor validatie
  - Minder streng voor informatievoorziening

- › Drie aspecten:
  - **Techniek** van het meetsysteem
  - **Beheer** van het meetsysteem
  - Geschiktheid van de **meetlocaties**

- › Kwaliteitsindicator:
  - Rapportcijfer o.b.v. toetsing aan eisen en criteria

Nationale meetstrategie: Eisen & criteria

Nationale meetstrategie: Aspecten eisen en criteria

Techniek
Robuustheid
Norm
Frequentieweging
Hulpapparatuur
Windbol of scherm
Geluidsmaten
Tijdregistratie
Meetbereik
Kalibratiecontrole
Eventdetectie
Dataverbinding

Meetbeheer
Registratie locatie
Akoestische kalibratie
Systeemkalibratie
Controle hulpapparatuur
Databeveiliging
Backup
Storingsbeheer

Meetlocatie
Binnen / Buiten
Hoogte boven maaiveld
Oriëntatie
Ligging
Ondergrond
Afscherming
Reflecties
Achtergrondniveau
Toegankelijkheid

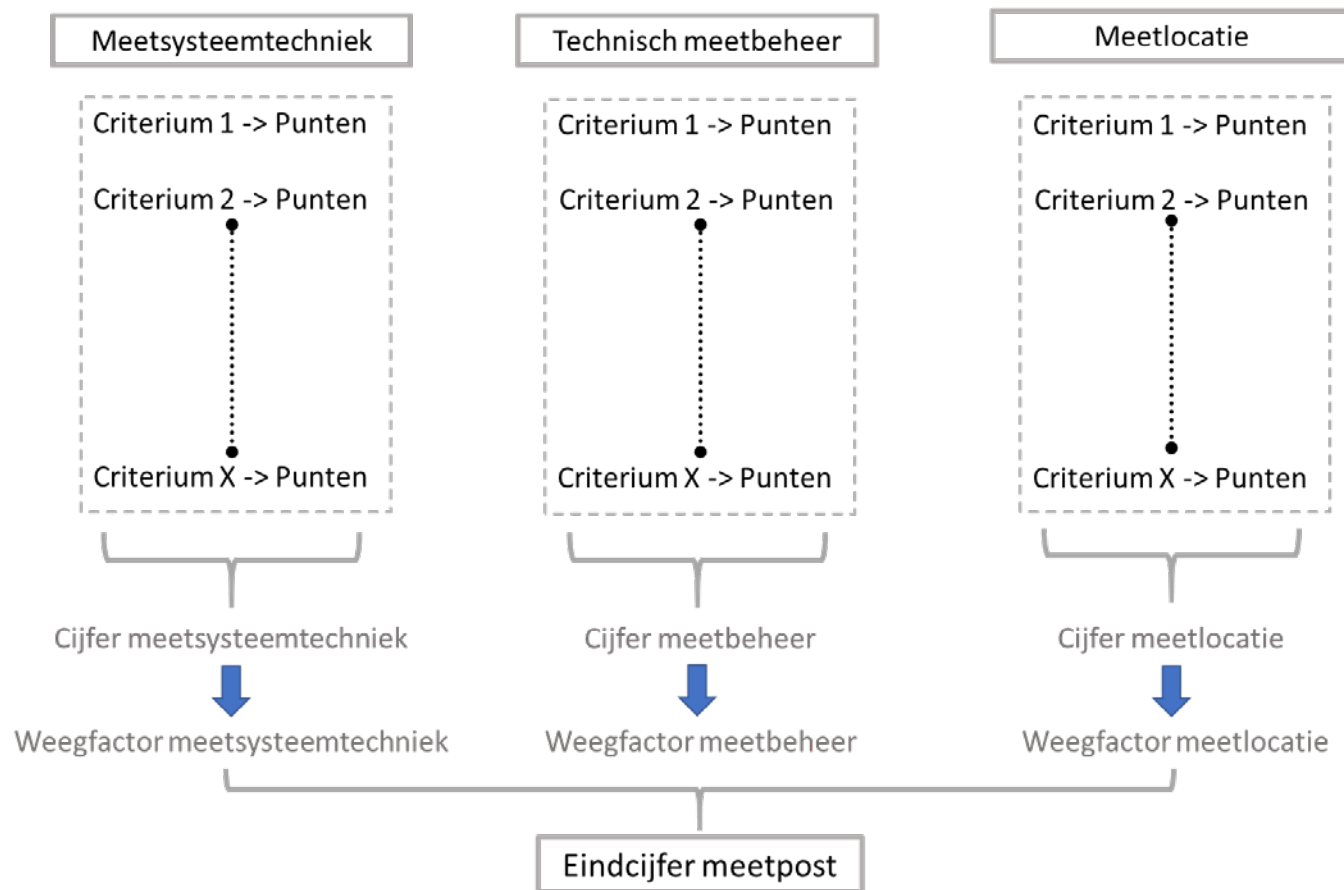
Nationale meetstrategie: Voorbeelden eisen/criteria

	Aspect	Validatie	Informatievoorziening
Techniek	Norm	Klasse 1	Klasse 2 (of beter)
	Frequentieweging	A-weging	A-weging
Beheer	Storing verhelpen	< 5 werkdagen	< 10 werkdagen
Locatie	Binnen / buiten	Buiten	Buiten
	Ligging	Luchthaven / routes	Relevant (woonomgeving)
	Afscherming	Geen obstakels	Obstakels beschrijven

Nationale meetstrategie: Kwaliteitsindicator (KI)

> **Validatie:**

- Eisen verplicht
- Niet voldoen = geen cijfer

> **Informatievoorziening:**

- Eisen aanbeveling
- Niet voldoen = laag cijfer

Nationale meetstrategie: Dekkingsgraad (meetposten gezamenlijk)

> **Validatie:**

- Meten (~recht) onder zowel start- als landingsroutes (binnen 60° elevatiehoek)
- Vluchten meten **zowel dichtbij als verder weg** van de luchthaven
- Voorlopige richtlijn:
  - **Dichtbij** > 80% vluchten
  - **Verder weg** > 40% vluchten

> **Informatievoorziening:**

- Primair zaak tussen regio en luchthaven
- Advies voor locatiekeuze: **locaties met veel ernstig gehinderen (EGH) gaan voor**

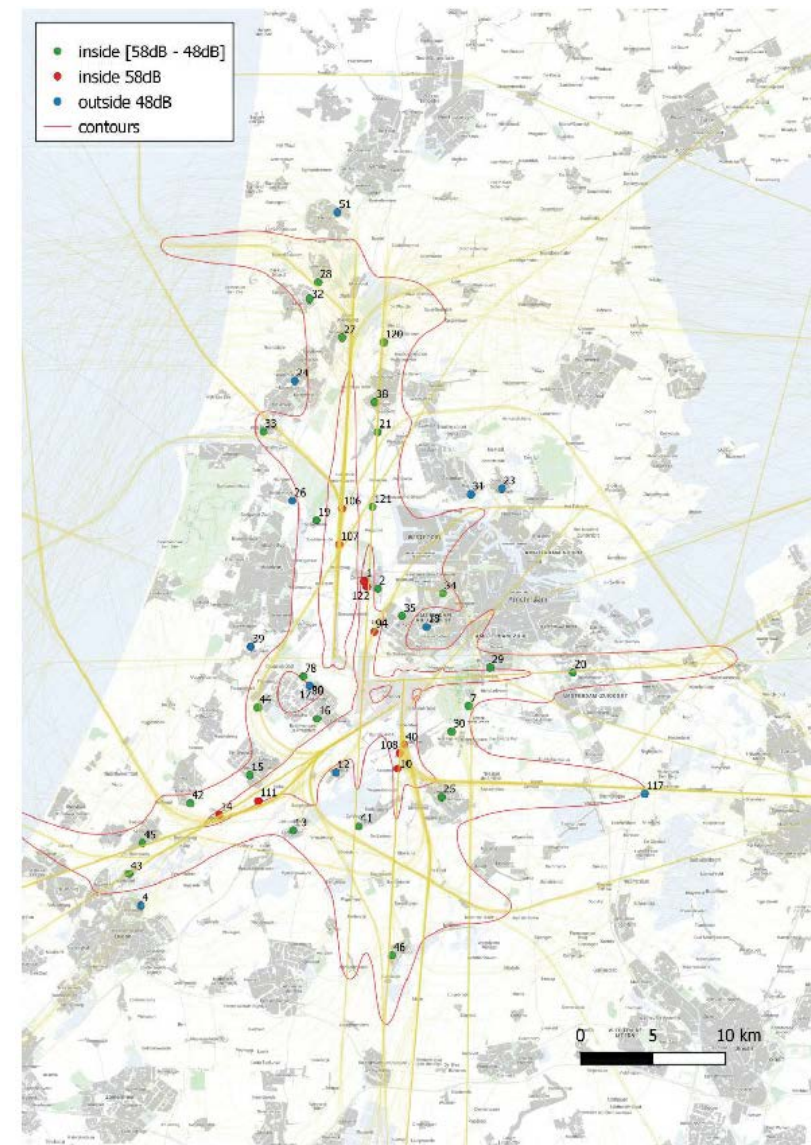

Regionale uitwerking nationale meetstrategie voor Schiphol – Beoordeling NOMOS meetsysteem

Regionale uitwerking meetstrategie Schiphol

Gevraagde informatie	Schiphol
Aantal meetposten	41
Gemeten geluidmaten	L_{Amax} , SEL (A-gewogen en C-gewogen)
Huidig doel metingen	Informatievoorziening en ter ondersteuning van beleid voor hinderbeperking
Detectie vliegtuiggeluid	Ja
Klasse geluidmeters	1
Periodieke controle en kalibratie	Ja
Meetdata veilig bewaard	Ja
Beschikbaarheid website	Ja, https://noiselab.casper.aero/ams/
Wens om deel te nemen aan nationale database	Ja (alleen meetgegevens)
Leverancier meetsysteem	Envirosuite

Beoordeling NOMOS voor validatie

- › Meetsysteem voldoet aan alle validatie eisen voor de **techniek en beheer**
- › Voor *meettechniek* krijgt het systeem een cijfer van **9,5** (meetposten 4, 10, 20, 21 zelfs een 10)
- › Voor *meetbeheer* krijgt het systeem een cijfer van **9**
- › Een aantal meetlocaties voldoet niet aan validatie eisen:
  - NMT 17, 19, 29 voldoen niet aan de afschermingseis (hiernaast ook NMT 78 en 80, bedoeld voor laag frequent geluid metingen)
  - NMT 33 en 45 voldoen niet aan de eis omtrent het achtergrondgeluid
- › Resterende meetposten in principe geschikt voor validatie, maar in verschillende mate

Beoordeling voor validatie

- > Eindscores meetposten 1-26 (indicatief i.v.m. een paar onzekerheden)
  - Bij ontbrekende informatie op een paar punten aangenomen dat systeem aan de criteria voldoet
- > NMT 12, 14, 21, 27, 34, 44 scoren een 8 of hoger voor de meetlocatie met eindcijfers van 8,8 - 9,6

* NMT 4, 10, 20 en 21 krijgen een 10 voor meetsysteem techniek door aanwezigheid van windmeters

Meet-post	Cijfer locatie	Eindcijfer*
EMU1	6,5	8,2
EMU2	6,5	8,2
EMU4*	6,5	8,4
EMU7	6,5	8,2
EMU10*	6	8,2
EMU12	8	8,8
EMU13	6,5	8,2
EMU14	9,5	9,4
EMU15	6,5	8,2
EMU16	6,5	8,2
EMU18	6	8
EMU20*	6	8,2
EMU21*	9,5	9,6
EMU23	6,5	8,2
EMU24	5	7,6
EMU25	6	8
EMU26	6	8

Beoordeling voor validatie

- > Eindscores meetposten 27-94 (indicatief i.v.m. een paar onzekerheden)
- > NMT 24, 35, 41, 51 scoren lager dan een 6 voor de meetlocatie door combinatie van:
  - Hoog achtergrondgeluid
  - Ligging naast de primaire verkeerstroom
  - Aanwezigheid van reflecterende objecten op afstand <5m
- > Eindcijfers voor alle NOMOS meetposten tussen de 7,6 – 9,6

Meet-post	Cijfer locatie	Eindcijfer
EMU27	8	8,8
EMU28	6,5	8,2
EMU30	6	8
EMU31	6	8
EMU32	6	8
NMT34	9,5	9,4
EMU35	5	7,6
EMU38	6	8
NMT39	6	8
NMT40	7	8,4
NMT41	5	7,6
NMT42	6	8
NMT43	6	8
EMU44	9,5	9,4
NMT46	7,5	8,6
EMU51	5,5	7,8
EMU94	7,5	8,6

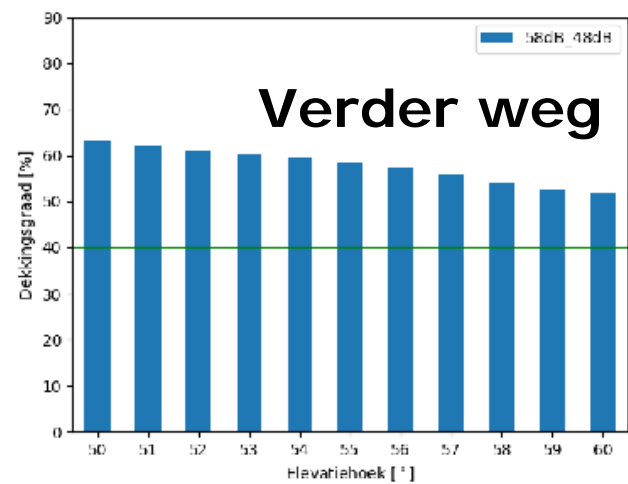
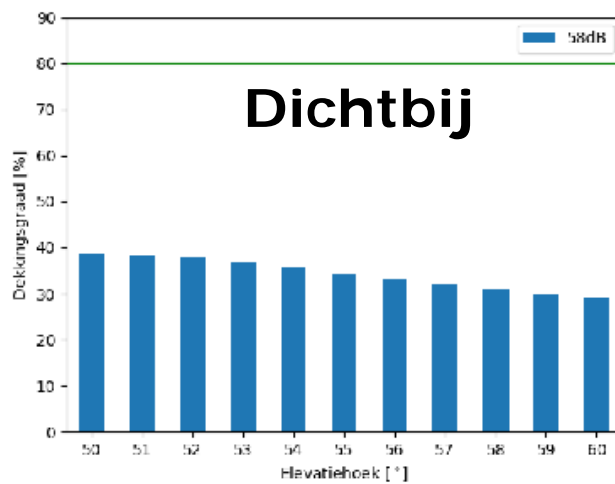
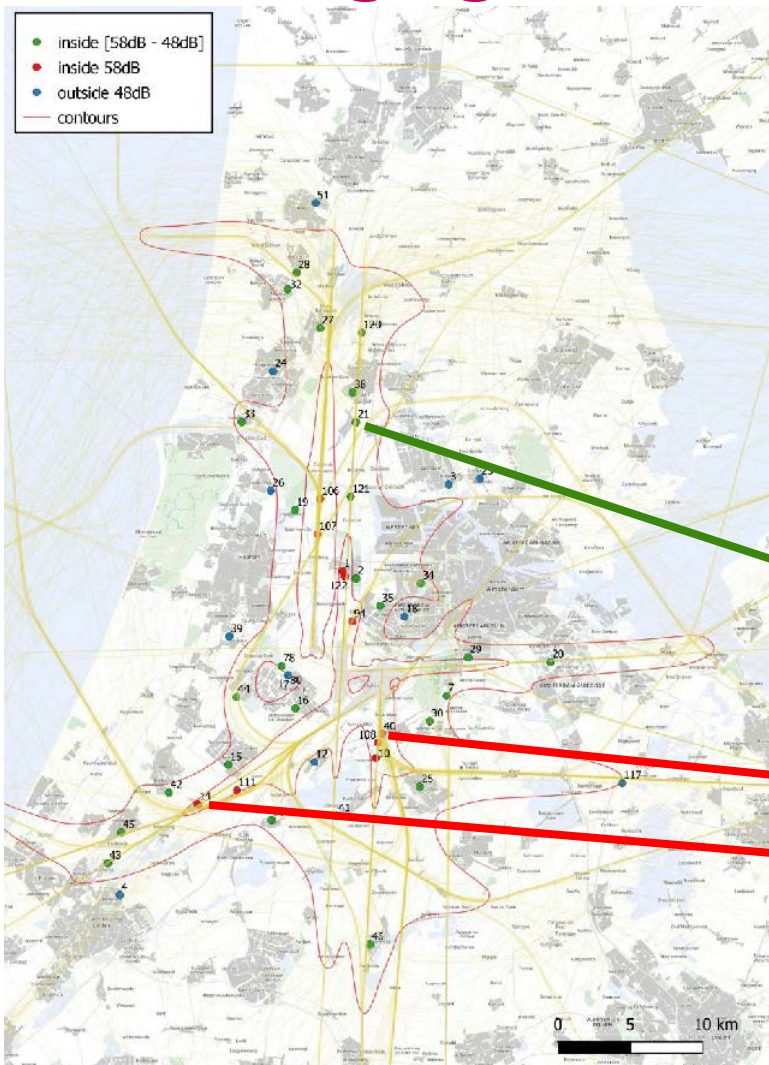

Beoordeling NOMOS voor validatie

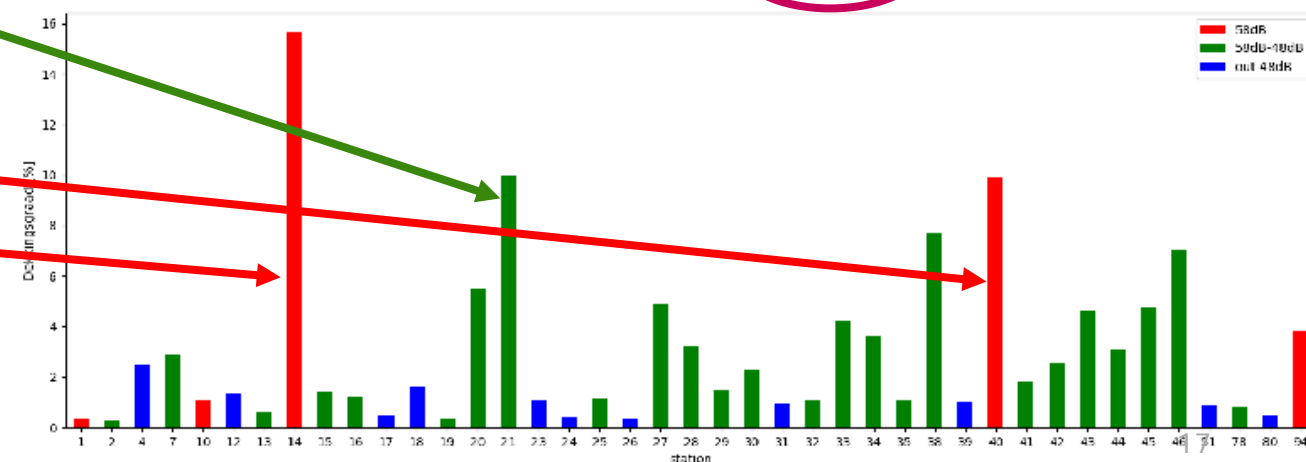
- › Verbetermogelijkheden:
  - Onduidelijk of **geregistreeerde metingen tijdens een storing** als **onbetrouwbaar** worden gemarkeerd
  - Vrij weinig meetposten hebben een **windmeter**, nuttig voor validatie doeleinden
  - Onderzoek de bron van **hoog achtergrondgeluid** bij locaties van NMT 33 en 45
  - Zorg ervoor dat meetposten door bomen en andere objecten niet worden **afgeschermd**
  - Het **gecorrleerde percentage events** is bij de volgende meetposten vrij laag (soms <10%): NMT 4, 7, 18, 23, 24, 29, 30, 31, 33, 35, 38, 39, 44, 45 en 51.
    - Onderzoek de oorzaak van de lage correlatie bij deze meetlocaties.

Dekkingsgraad – Validatie

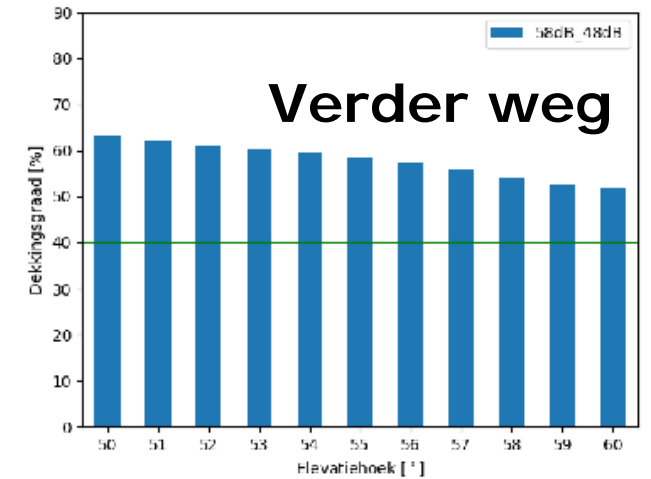
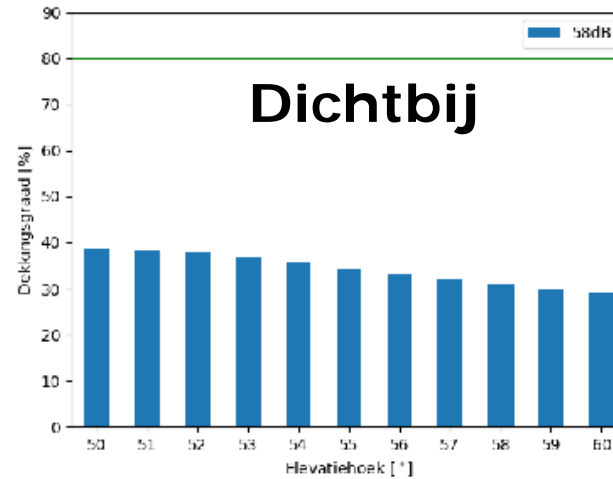
Dekkingsgraad per meetpost bij elevatiehoek van 60 graden

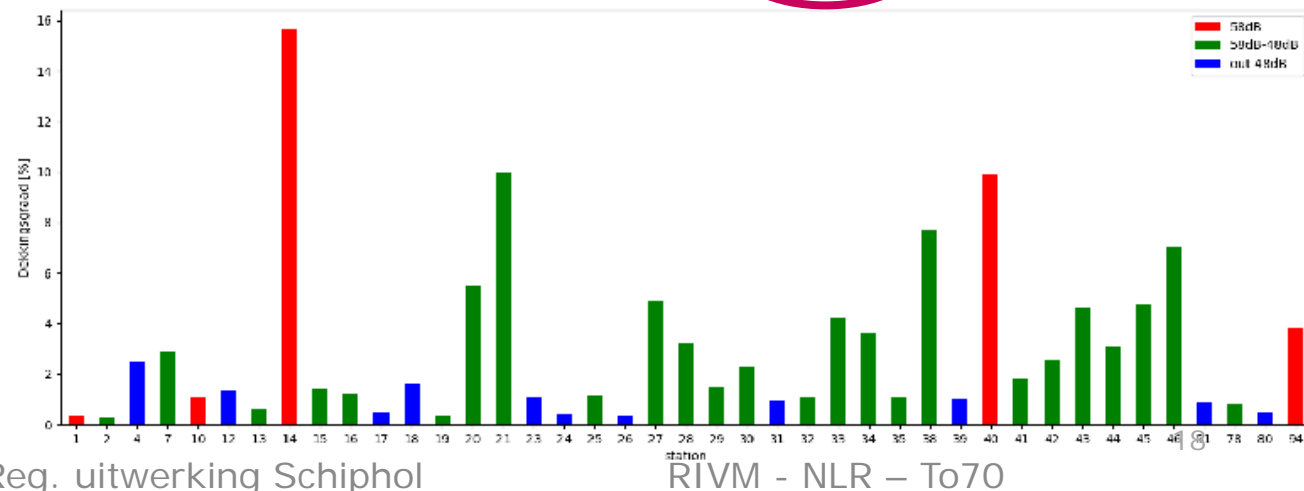

Dekkingsgraad – Validatie

- Totale dekkinggraad voor validatie wordt met huidige meetconfiguratie **dichtbij** de luchthaven (>58 Lden) niet gehaald
- **Verder weg** van de luchthaven (48-58 Lden) wordt de dekkinggraad voor validatie wel gehaald

Dekkingsgraad per meetpost bij elevatiehoek van 60 graden

Beoordeling voor informatievoorziening

- › 1e Aspect: **Techniek** van het meetsysteem
  - Voldoet aan de basiseisen ✓
  - Indicatieve score: **4,5 uit maximaal 5**
- › Verbetermogelijkheid:
  - In principe dezelfde aanbevelingen als voor validatie
  - Windmeters slechts op enkele meetposten aanwezig
- › 2e Aspect: **Beheer** van de meetpost en de meetgegevens
  - Voldoet aan de basiseisen ✓
  - Indicatieve score: **4,5 uit maximaal 5**
- › Verbetermogelijkheid:
  - Onbetrouwbare metingen worden niet gemarkeerd

Beoordeling voor informatievoorziening

- › 3e Aspect: **Locaties** van de meetposten
  - Voldoen aan de basiseis ✓
  - Indicatieve score: **3 – 4 uit maximaal 5**

- › Verbetermogelijkheid:
  - Met twee administratieve handelingen (omschrijven van de ondergrond en de omgeving inclusief afschermende elementen) kunnen de scores worden verhoogd

Beoordeling voor informatievoorziening

- › Eindscore (indicatief i.v.m. een paar onzekerheden)

Aspect	Weging	Score	Max. score
Voldoen aan alle basiseisen	100%	5	5
Techniek	40%	4,5	5
Beheer	20%	4,5	5
Locaties	40%	3 – 4	5
Totaal		8,9 – 9,3	10

Dekkingsgraad - Informatievoorziening

Top 10 woonplaatsen met EGH > 100 binnen 48 dB Lden

Woonplaats	EGH48	Bestaande meetpost?
AMSTERDAM	13856	Ja, 4
AMSTELVEEN	8836	Ja, 2
UITHOORN	5750	Ja, 1
AMSTERDAM ZUIDOOST	5553	Ja, zie Amsterdam
AALSMEER	5282	Ja, 2
HOOFDORP	4926	Ja, 3*
ASSENDELFT	3733	Ja, 2
KROMMENIE	3587	Afwezig (Assendelft)
ZWANENBURG	3037	Ja, 2
UITGEEST	2715	Ja, 1

Tellingen gedaan o.b.v.:

- Gebruiksprognose 2021 hoog scenario
- Doc.29 rekenmodel
- Woningbestand 2005

* Naast twee aparte meetposten voor het meten van laagfrequent geluid

Dekkingsgraad - Informatievoorziening

Top 10 woonplaatsen met EGH > 100 binnen 45 dB Lden

Woonplaats	EGH45	Bestaande meetpost?
AMSTERDAM	34970	Ja, 4
AMSTELVEEN	13575	Ja, 2
HOOFDORP AMSTERDAM	10441	Ja, 3*
ZUIDOOST	6703	Ja, zie Amsterdam
UITHOORN	5750	Ja, 1
AALSMEER	5282	Ja, 2
NIEUW VENNEP	4207	Ja, 1
BEVERWIJK	3961	Afwezig (Velsen Noord/Heemskerk)
HAARLEM	3924	Ja, 1
ASSEDELFT	3733	Ja, 2

- Binnen 45 Lden heeft Amsterdam **ca. 2,5 keer zoveel** EGH dan binnen 48 Lden
- Hoofddorp ca. **2 keer zoveel**
- Volgorde van woonplaatsen ook anders afhankelijk van beschouwde contour

* Naast twee aparte meetposten voor het meten van Laagfrequent (LF) geluid

Dekkingsgraad - Informatievoorziening

Woonplaatsen met EGH48 > 100 zonder meetposten

Woonplaats	EGH48	Bestaande meetpost?
KROMMENIE	3587	Afwezig (Assendelft)
DE KWAKEL	1192	Afwezig (Uithoorn)
BADHOEVEDORP	1130	Afwezig (Lijnden/Osdorp)
AKERSLOOT	1110	Afwezig
NIEUWVEEN	917	Afwezig
HALFWEG NH	778	Afwezig (Zwanenburg)

- > Een aantal woonplaatsen zowel binnen 48 als 45 Lden heeft EGH > 100 maar geen meetpost(en)
  - In een aantal gevallen ligt er dan wel een meetpost in een woonplaats dichtbij

Dekkingsgraad - Informatievoorziening

Woonplaatsen met EGH45 > 100 zonder meetposten

Woonplaats	EGH45	Bestaande meetpost?
BEVERWIJK	3961	Afwezig (Velsen Noord/Heemskerk)
KROMMENIE	3626	Afwezig (Assendelft)
OEGSTGEEST	2247	Afwezig
VOORHOUT	2154	Afwezig
KATWYK ZH	2110	Afwezig
MYDRECHT	2066	Afwezig
BADHOEVEDORP	1953	Afwezig (Lijnden/Osdorp)

- > Verder zijn er ook woonplaatsen met EGH < 100 die wel een meetpost hebben:
  - Binnen 48 Lden: Heiloo, Velsersbroek, Heemstede, Leiden, Oostzaan en Zaandam
  - Binnen 45 Lden: Leiden, Oostzaan en Heemstede

Dekkingsgraad

- Informatievoorziening

- > Iedere meetpost kan een deel van de bevolking binnen ca. een straal van **~1 – 1,5 km** informeren, over een grotere straal neemt de representativiteit af
- > Er bestaan **overlappende gebieden** in de volgende woonplaatsen:
  - Hoofddorp
  - Zwanenburg
  - Aalsmeer
  - Castricum en Limmen
- > Kan overwogen worden om deze meetposten verder weg van elkaar te plaatsen
- > De **overgrote meerderheid** van meetposten is op voldoende afstand van andere meetposten geplaatst

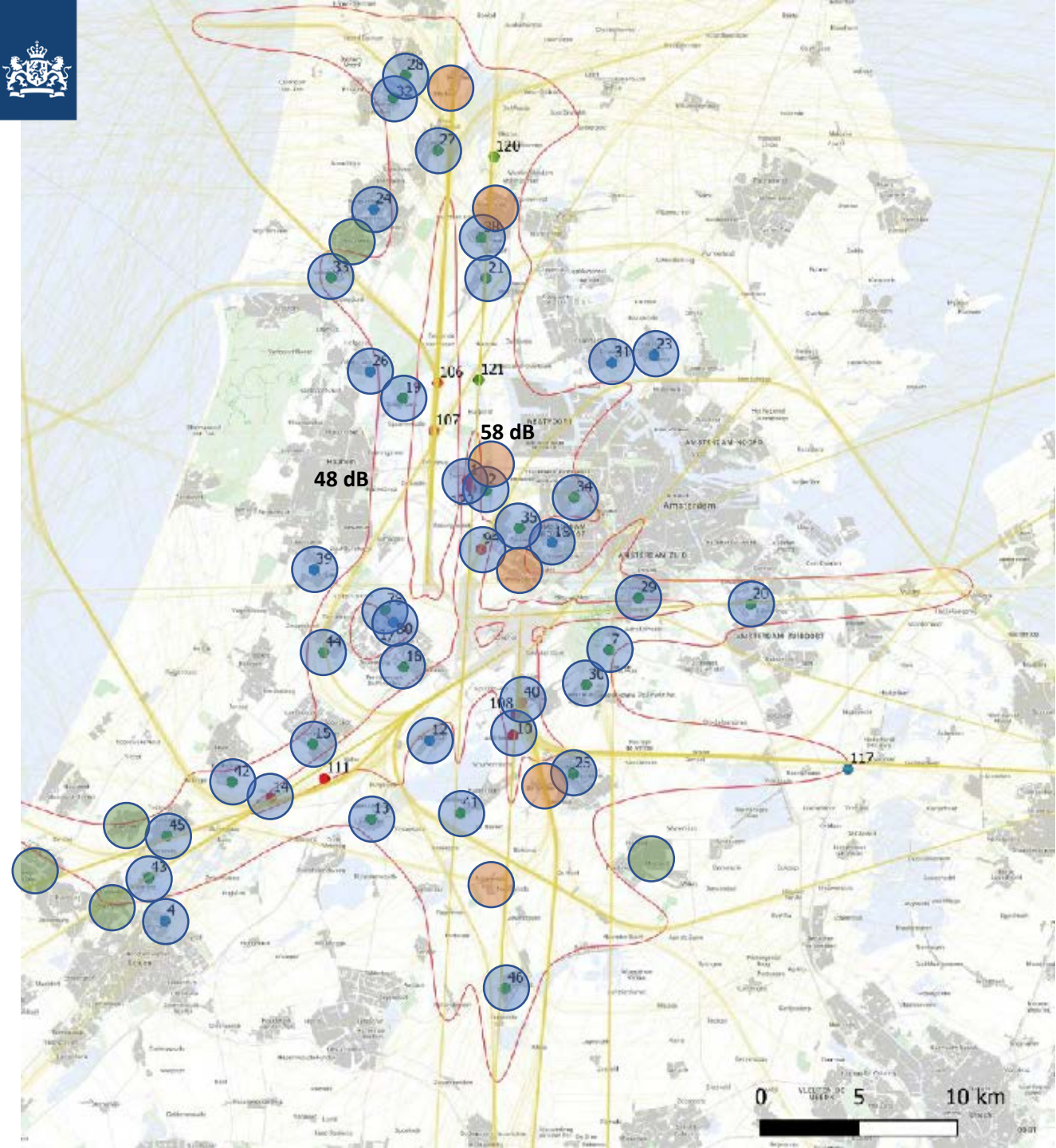

Dekkingsgraad

- Informatievoorziening

- > Cirkels in **oranje** laten woonplaatsen zonder meetposten zien binnen 48 Lden met >100 EGH
- > Cirkels in **groen** laten woonplaatsen zonder meetposten zien binnen 45 Lden met >100 EGH
- > Naast de woonplaatsen in groen vallen ook grote delen van o.a. Amsterdam, Amstelveen en Hoofddorp binnen de 45 Lden contour (niet in de figuur te zien)

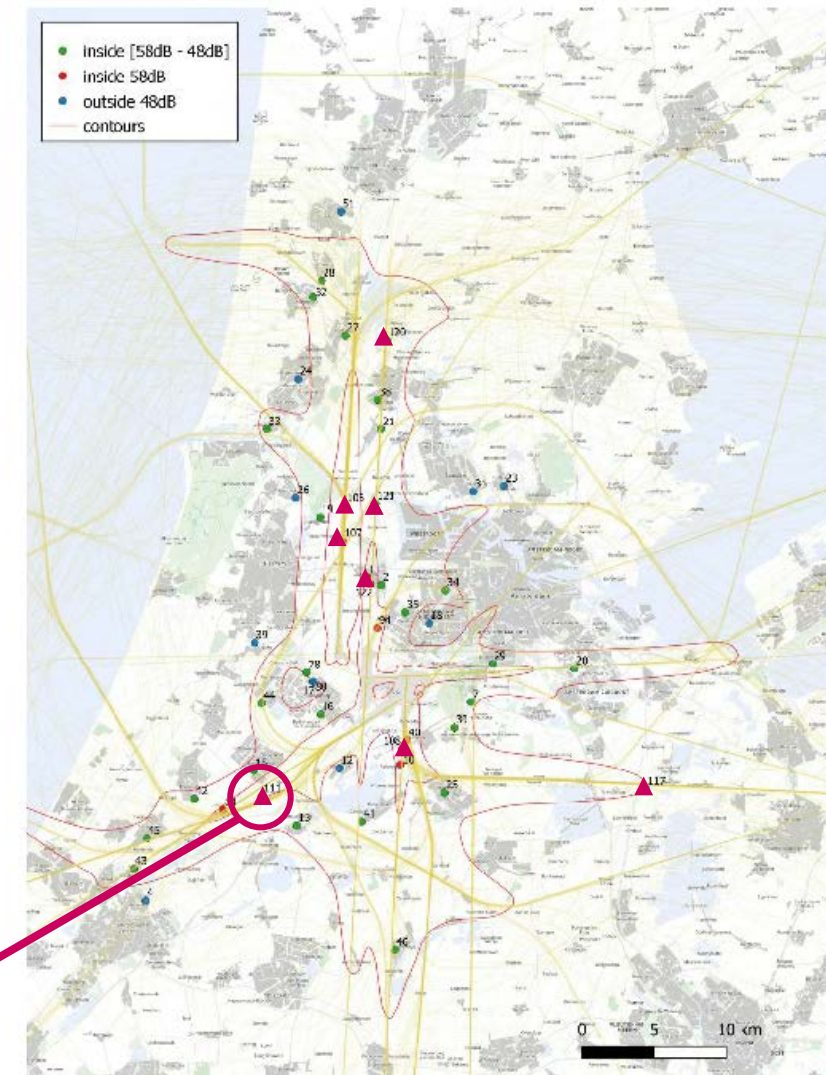
Regionale uitwerking nationale meetstrategie voor Schiphol – Het NOMOS+ meetsysteem

NOMOS+ meetsysteem

- > In 2019 heeft To70 een uitbreidingsplan voor NOMOS voorgesteld – het zogeheten **NOMOS+ meetsysteem**
- > Meten op **representatieve** locaties:
  - Rondom druk bevlogen vliegpaden (veel meet data)
  - Op slim gekozen locaties (woongebieden)
- > Basis: NOMOS meetsysteem - Uitbreiden met **8 meetlocaties**
- > Qua techniek en beheer hetzelfde meetsysteem als NOMOS -> kwalitatief goed systeem met basis data beschikbaar

Aanvullende NOMOS+ meetposten

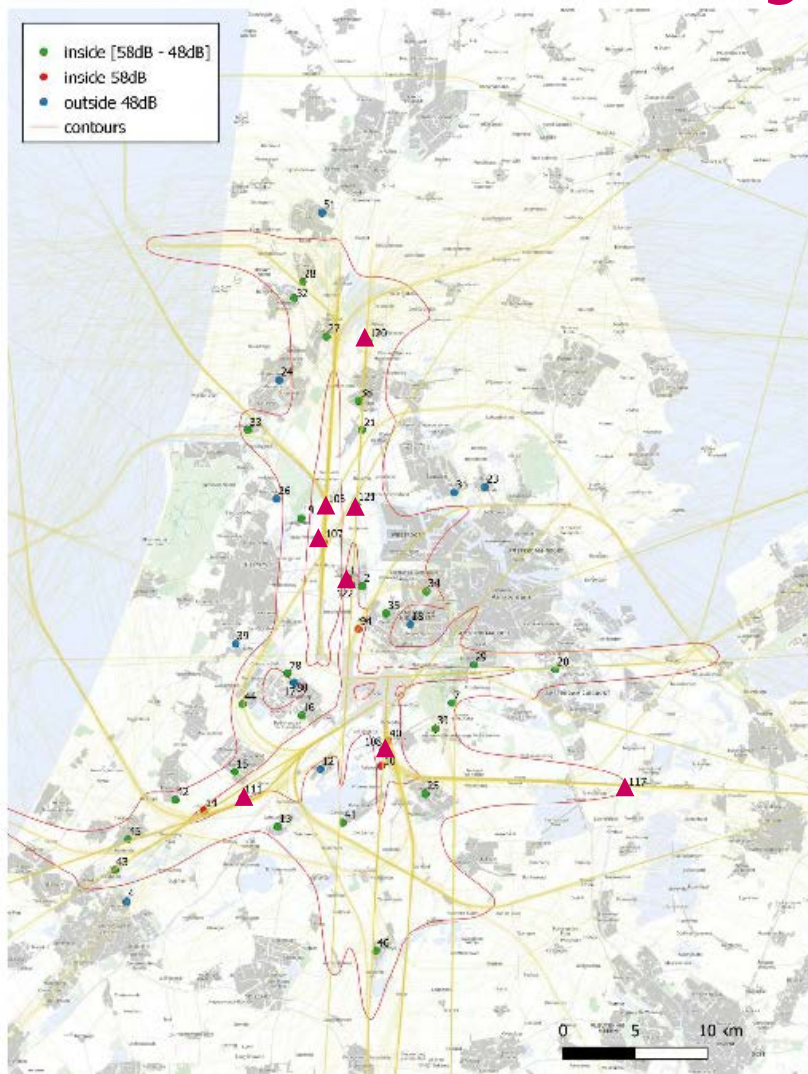
NOMOS+ meetsysteem

- > In 2020 heft het PAMV consortium een voorlopige beoordeling uitgevoerd van het voorgestelde NOMOS+ meetsysteem
- > **Bevindingen:**
  - Dezelfde cijfers voor meetsysteem techniek en beheer
  - Indicatieve meetlocaties uitermate **geschikt voor validatie**
  - Voor definitieve keuze van meetlocaties kan **akoestisch onderzoek** behulpzaam zijn
- > Indicatieve meetlocaties **minder relevant** voor informatievoorziening
- > Grote kans dat NOMOS+ meetposten dekkinggraad voor validatie gaan **verhogen**

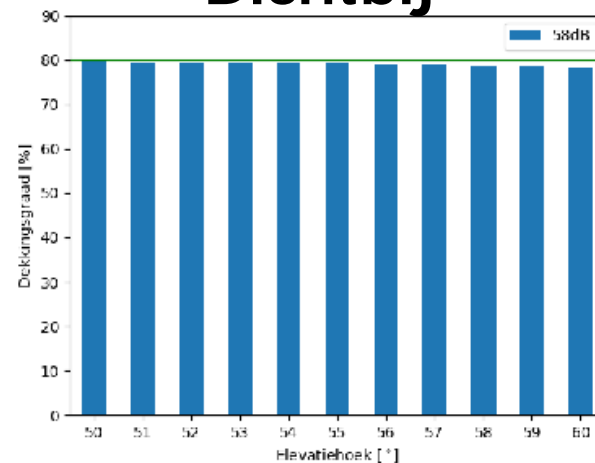

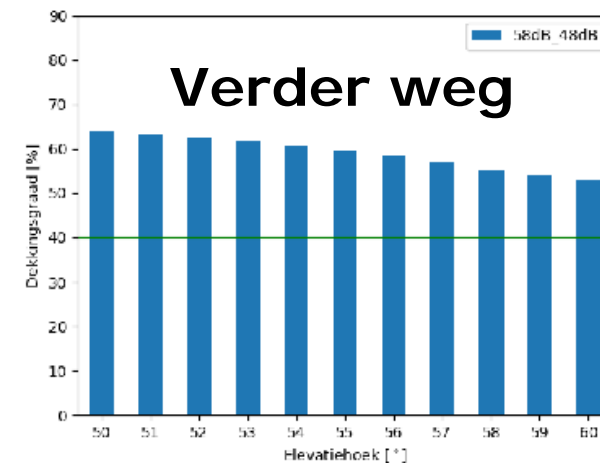
NOMOS+ meetsysteem - Dekkingsgraad

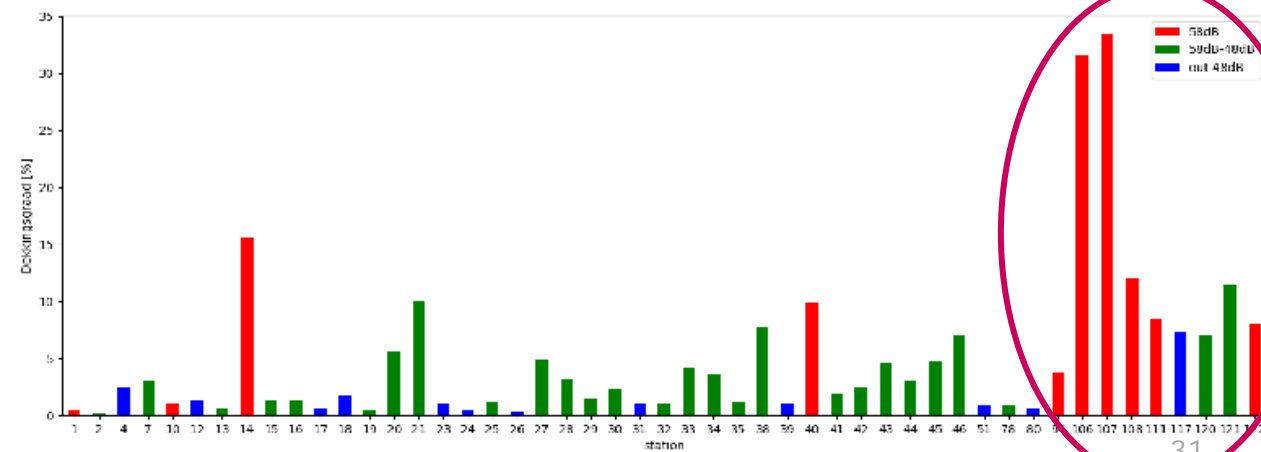
Dichtbij

Verder weg

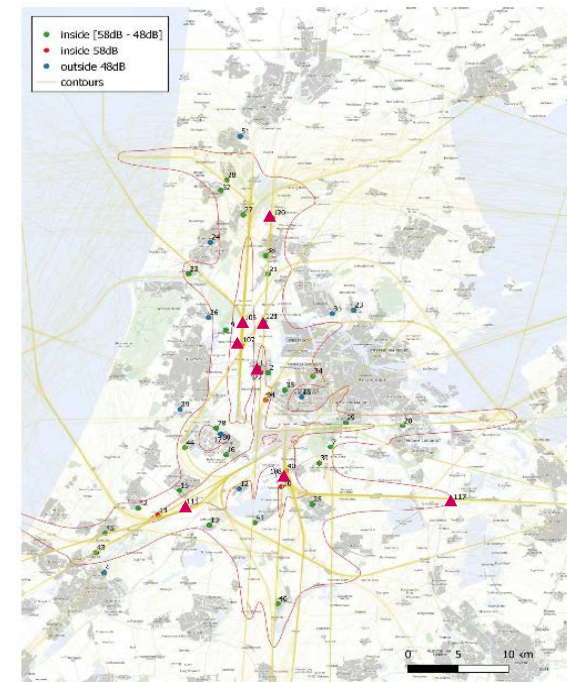
Dekkingsgraad per meetpost bij elevatiehoek van 60 graden

NOMOS+ meetsysteem - Dekkingsgraad

- > Dekkingsgraad met het NOMOS+ meetsysteem dichtbij de luchthaven wordt **aanzienlijk verhoogd tot 78%**, nipt lager dan doel van 80%.
- > Dekkingsgraad voor het gebied 'verder weg van de luchthaven' ook licht verhoogd.

Conclusies regionale uitwerking Schiphol

- › NOMOS meetsysteem **voldoet ruim** aan zowel validatie eisen als basiseisen voor informatievoorziening aan omwonenden
- › **Meetlocaties** in het algemeen **geschikt voor validatie**, aantal verbeteringen wel mogelijk
- › **Dekkingsgraad** voor validatie met NOMOS meetnet **dichtbij de luchthaven niet gehaald**, verder weg wordt dekking graad wel gehaald
- › **Meetposten voor informatievoorziening** staan grotendeels op locaties waar >100 EGH wonen
- › Een aantal woonplaatsen **vooral verder weg van de luchthaven** met >100 EGH heeft alsnog **geen meetposten**
- › NOMOS+ meetsysteem **verhoogt aanzienlijk** de dekking graad voor validatie dichtbij de luchthaven

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu

*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Vragen?